

PROGRAMUL EMERGENȚĂ

RAPORT DE SITUAȚIE
FEBRUARIE-DECEMBRIE 2022

CIFRE-CHEIE

33.97%

a doua cea mai mare rată a
inflației în Europa

3,7%

rata migranților în rândul
populației RM

**$\frac{3}{4}$ dintre persoanele
refugiate**

sunt cazate în structuri
nerezidențiale

**fiecare al II-lea
moldovean**

riscă să devină sărac în 2023

Aria programului:

Republica Moldova

Perioada de raportare:

24 februarie – 24 decembrie 2022

Raportor:

Misiunea Socială Diaconia a
Mitropoliei Basarabiei

Ediția: #1

CADRU GENERAL

Migrația și contextul geopolitic

În zorii zilei de 24 februarie 2022, întreaga umanitate a fost zguduită de atacul agresiv al Rusiei asupra Ucrainei. Deși Rusia amenințase anterior Ucraina cu război, nimeni nu a luat lucrurile în serios până la primele atacuri asupra principalelor orașe și ținte militare ucrainene. În consecință, sute de mii de persoane au fost nevoite să fugă din țară căutând cu disperare sprijin și siguranță în țările vecine, precum Moldova, România, Polonia etc.

În acest context, la solicitarea Guvernului Republicii Moldova, Parlamentul a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul țării pentru 60 de zile. Confruntându-se pentru prima dată în istoria sa cu fluxuri migraționiste atât de mari, autoritățile moldovenești au cerut ONG-urilor și reprezentanților businessului să-și ofere sprijinul în gestionarea fluxurilor de refugiați în Moldova.

Astfel, încă din prima zi, Misiunea Socială Diaconia s-a implicat activ și a sprijinit Guvernul RM în gestionarea fluxurilor de refugiați; acordând asistență alimentară prin Programul anti-risipă pentru refugiați; delegând un reprezentant al organizației în grupul de lucru creat de Ministerul Afacerilor Interne și Guvern, numit „Moldova pentru Pace”, cu scopul de a primi, a oferi asistență și a gestiona acomodarea persoanelor refugiate din Ucraina.

Conform celor mai recente date furnizate de UNHCR, cca **7.863.339 de refugiați au fugit**

din Ucraina spre țările vecine începând cu 24 februarie 2022¹.

Cifrele arată că vorbim despre cea mai mare criză a refugiaților cu care se confruntă Europa în ultimul secol; 649.270 de refugiați (ucraineni și reprezentanți ai altor naționalități) au intrat pe teritoriul Republicii Moldova prin granița moldo-ucraineană în perioada 24 februarie – 13 decembrie 2022.

Cele mai recente date furnizate de Ministerul Afacerilor Interne al RM (decembrie 2022), numără 87.089 de cetățeni străini pe teritoriul țării noastre, inclusiv 43.960 minori, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova prin granița moldo-ucraineană².

De la începutul războiului, în ciuda faptului că este una dintre cele mai sărace țări din Europa, Moldova a primit cel mai mare număr de refugiați raportat la numărul de locuitori. Rata refugiaților constituie aproape 4% din populația Moldovei, ceea ce depășește capacitatea țării de a răspunde nevoilor lor. Pentru a veni în ajutorul refugiaților, Guvernul Republicii Moldova a organizat centre de plasament temporar pentru refugiați (tabere a câte 30 de corturi) în apropierea punctelor de trecere a frontierei Palanca și Otaci. Scopul acestor centre este să ofere refugiaților asistență umanitară, juridică și alimentară imediată. Alte centre de plasament temporar/adăposturi pentru refugiați au fost deschise în hoteluri, cămine universitare, centre de atletism, tabere de odihnă și sanatorii din toată țara. De

¹ <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

² <https://www.mai.gov.md/index.php/ro/node/7406>

asemenea, un număr considerabil de localnici își oferă locuințele sau una-două odăi din casele lor persoanelor refugiate, fapt care face aproape imposibilă monitorizarea exactă a numărului refugiaților cazați în gospodăriile moldovenești.

Întreaga societate, de la Guvern, la societatea civilă și fiecare cetățean în parte, sunt provocați să învețe din mers, să se adapteze la situația în continuă schimbare, să identifice problemele refugiaților și să găsească soluții, în măsura în care sunt capabili să o facă.

Contextul socio-economic regional și local

În pofida unor performanțe economice moderate din ultimele decenii, Moldova rămâne una dintre cele mai sărace țări din regiune, cu vădite inegalități între posibilitățile populației din zonele urbane și rurale în ceea ce privește accesul la educație și servicii de calitate. Iar războiul de peste graniță doar a accentuat problemele economice și starea de îngrijorare a populației.

Anul 2021 se încheia pe o notă negativă. Economia mondială era afectată atât de continuarea pandemiei COVID-19, cât și de creșterea presiunilor proinflaționiste.

În Republica Moldova, rata inflației s-a majorat de la 6,7% în luna septembrie 2021 până la 13,9% în luna decembrie 2021. Scumpirile în perioada sus-menționată au fost determinate de majorarea prețurilor la produsele alimentare, la petrol, gazele naturale și la alte materii prime pe piața

internațională, dar și de impactul condițiilor meteorologice asupra prețurilor la produsele alimentare pe piața internă. În ajustarea tarifelor la gaz și energia termică deja în luna noiembrie 2021.

Nevoia de politici de protecție socială și responsabilitatea pentru prevenirea sărăciei populației autohtone deja depășea cu mult capacitatea de răspuns a autorităților Republicii Moldova. Situația economică va continua să se înrăutățească pe parcursul anului 2022. În septembrie 2022, Republica Moldova ajunge pe locul doi în rândul țărilor din Europa cu cea mai mare rată a inflației cu un indicator de 33,97%. Țara noastră era devansată la acel moment doar de Turcia care a înregistrat un nivel al creșterii prețurilor de 83.45%.³

Asistența și acomodarea refugiaților era în primăvara anului 2022 cea mai gravă problemă cu care se confrunta R. Moldova, care risca să afecteze serios statul, fără ajutoare internaționale pentru refugiați. În acel moment, oficialii de la Chișinău afirmă că R. Moldova are o capacitate economică de a ajuta 15 mii de refugiați. În doar câteva săptămâni, pe teritoriul țării se aflau cca 110 mii de persoane care fugeau din calea războiului și această cifră a continuat să crească în ritmuri alerte.

În august 2022, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a declarat că, conform calculelor preliminare, mai mult de jumătate din populație se încadrează în gradul maxim de vulnerabilitate energetică.

Pe 4 octombrie, compania rusă Gazprom a amenințat că va opri livrările de gaze către

³ <https://tradingeconomics.com/>

Moldova din 20 octombrie, dacă aceasta nu își plătește datoriile. Guvernul RM interpretează această amenințare drept o nouă tentativă de șantaj ca răspuns la parcursul pro-european de dezvoltare. Prețurile gazelor crescuse deja cu 61%, iar prețurile la energie electrică cu 20% și urmau să mai crească odată ce Moldova este nevoită să achiziționeze gaze din alte surse.

În pregătirile pentru iarnă, Guvernul Republicii Moldova a emis un document care prezenta trei scenarii cu reduceri de 35%, 50% și 100% la aprovizionarea cu gaze naturale a populației în perioada octombrie 2022 - aprilie 2023, precum și facilităților corespunzătoare fiecărui scenariu.

În cazul suspendării 100% a furnizării de gaze naturale, așa cum amenința Rusia, Guvernul RM preconiza să recurgă la deconectarea parțială a consumatorilor și să procure volume suplimentare de gaze naturale din alte surse pentru a compensa deficitul. Furnizarea și infrastructura gazelor naturale în Transnistria rămân în afara controlului Guvernului Republicii Moldova.

Riscurile la adresa stabilității sociale erau foarte mari și pe cale să amplifice criza umanitară de proporții, prin nemulțumiri sociale virulente, dacă nu interveneau ajutoare umanitare din străinătate și dacă statul nu ar fi solicitat în regim de urgență mobilizarea și sprijinul din partea întregii comunități și, mai ales, a organizațiilor societății civile cu experiență în domeniu.

Marea majoritate a fondurilor din străinătate sunt destinate refugiaților, ceea ce a declanșat deja ample proteste antiguvernamentale la Chișinău în luna martie. Conform previziunilor publicate de

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), peste 30% din populația Moldovei ar putea ajunge sub pragul sărăciei și 54% ar putea ajunge săraci către începutul anului 2023 din cauza războiului din Ucraina și al crizelor aferente.

Elemente definitorii ale situației de urgență în Republica Moldova în 2022

- cel mai mare număr de migranți pe cap de locuitor din Europa și al șaselea în lume
- împreună cu ucrainenii, au venit și alte grupuri etnice care și anterior erau refugiați: oameni fugiți din Siria, alte țări din Orientul Mijlociu. Mulți dintre ei sunt în faze de emigrări de ani de zile, fără cetățenie, acte de identitate sau apatrizi
- peste 110 mii refugiați intrați pe teritoriul RM în martie 2022 vs 15 mii - cât constituie capacitatea economică a statului de a-i ajuta
- Doar ¼ dintre refugiați au putut fi cazați în structuri rezidențiale ale

autorităților centrale, organizate de agenții economici și de autorități publice locale care au improvisat spații de cazare sau în săli mari de sport sau în structurile care au fost conservate

- ¼ dintre refugiați, dintre care 80% copii, sunt cazați în familii de moldoveni care i-au primit în casele lor și le-au oferit asistență gratis - un sector în care este foarte dificilă monitorizarea respectării drepturilor și bunăstării copiilor, precum și accesul acestora la educație
- Republica Moldova- a doua cea mai mare rată a inflației printre statele din Europa, cu un indicator de 33,97% (septembrie 2022)

Diaconia efectuează o evaluare primară a nevoilor

Misiunea Socială „Diaconia” a efectuat o evaluare primară a nevoilor persoanelor refugiate chiar din primele zile de la începutul războiului din Ucraina. Următoarele probleme au fost identificate ca fiind esențiale în gestionarea crizei refugiaților:

- a. **Nevoia acută de hrană suficientă pentru refugiați** atât în punctele de trecere a frontierei dintre Moldova și Ucraina, cât și în centrele de plasament temporar pentru refugiați. Condițiile meteo sunt neavorabile, cu temperaturi scăzute. Refugiații parcurg călătorii

lungi și periculoase și au nevoie de alimente și băuturi calde, care trebuie să le fie furnizate în „punctele fierbinți” instalate chiar la graniță. Odată ajunși în centrele de plasament temporar, refugiaților trebuie să li se ofere și pachete de alimente (în cazul în care există o instalație de gătit) sau prânzuri calde (în cazul în care nu dispun de facilități pentru a găti mâncarea). Copiii, în special sugarii, au un regim alimentar special care trebuie să fie luat în considerare (lapte pentru bebeluși, terci etc)

- b. **Femeile și copiii sunt afectați în mod disproporționat de strămutarea din Ucraina**, deoarece bărbații între 18 și 60 de ani nu au voie să părăsească țara. Prin urmare, trebuie să fie luată în calcul nevoia de produse de igienă specifice femeilor și copiilor (absorbante, scutece etc).
- c. **Se menține înalt riscul de răspândire a infecției Covid-19** în medii aglomerate, cum ar fi centrele mari de plasament și punctele de primire a refugiaților.
- d. **Există o lipsă vizibilă de voluntari/personal** implicat în acțiunile de răspuns la nevoile refugiaților. Diaconia va mobiliza, așadar, voluntari din rețeaua sa pentru a sprijini intervenția
- e. Este nevoie de o **distribuire echilibrată și corectă a resurselor**

umanitare și acces egal la servicii complexe de asistență pentru toate grupurile sociale afectate de sărăcie și criza umanitară, pentru a evita escaladarea tensiunilor dintre populația locală și comunitățile refugiaților găzduiți pe teritoriul RM.

CONTEXTUL OPERAȚIONAL ȘI REZULTATELE ÎNREGISTRATE

Momentele de cumpănă au generat în cadrul echipei Diaconia dorința și un angajament ferm de a dezvolta răspunsuri prompte, consolidate și individualizate la diverse situații de urgență, pentru diverse categorii sociale vulnerabile, fiind gata să le ajusteze pe măsură ce situația refugiaților și nevoile populației locale continuau să se schimbe.

Diaconia s-a implicat în gestionarea programului de urgență la nivel național prin următoarele direcții de acțiune:

A. Ajustarea sistemului logistic la noile realități

Pe 25 februarie, a doua zi după declanșarea atacurilor în Ucraina, Diaconia lansează **campania „Cu drag, pentru Ucraina”** în

sprijinul oamenilor care au fugit din calea războiului. În parteneriat cu Banca de Alimente și cu susținerea mai multor companii, a fost organizată o colectă de produse alimentare și de igienă care ulterior sunt distribuite centrelor în care sunt cazați refugiații. În același timp, a fost deschis și un cont special pentru donații pentru persoanele care doreau să susțină financiar campania. În cadrul campaniei, au fost colectate peste 65 000 lei, transferate de către OCN „Fagura Marketplace” SRL către Misiunea „Diaconia” prin două viramente.

Pe 21.03.2022, Diaconia deschide la punctul de frontieră Criva (Republica Moldova) - Mamaliga (Ucraina) un **Centru de Suport Primar pentru refugiați**. Acesta a fost amenajat în clădirea unui bar abandonat. Persoanele care traversează frontiera, au putut primi aici asistență 24/24: ceai, cafea, mâncare caldă, un spațiu de dormit, informații necesare etc. La Centru au activat în ture 6 operatori, câte 2 operatori în fiecare zi. Centrul a funcționat până la 31.08.2022 și a oferit sprijin pentru 2259 persoane (1848 adulți și 411 de copii) din Kiev, Harkov, Mariupol, Donețk, Poltava, Herson, Zaporojie etc.

Diaconia a oferit suport în asigurarea părții logistice și a început colaborarea cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și cu Primăria Municipiului Chișinău.

B. Colectarea constantă și distribuirea pachetelor umanitare

Până la finele lunii decembrie 2022, Diaconia:

- a distribuit **120 532 kg de produse** către **89 de Centre de Plasament Temporar pentru Refugiați**;
- a oferit ajutor în formă de pachete umanitare pentru cca **40 972 persoane refugiate** din Ucraina;
- a distribuit **13 130 pachete de produse alimentare și igienice** pentru cca **6500 familii de refugiați** din **22 localități** din Republica Moldova;

a transportat 2 loturi de **2 000 kg de produse la punctul vamal Tudora** (Republica Moldova) – Starokazachie (Ucraina) și de acolo au fost preluate de către Caritas Odesa care a le-a distribuit persoanelor afectate de război.

Un al treilea lot de **2 600 kg de produse a fost transmis organizației Caritas Odesa** pe 8.04.2022.

Pe 14.04.2022, un camion a transportat un lot de **2 770 kg de produse la punctul vamal Criva** (Republica Moldova) – Mamaliga (Ucraina) și de acolo au fost preluate de organizația Liga tineretului „Junimea” din Cernăuți.

C. Asistență psihologică primară

În 2021, Diaconia a lansat un serviciu inovativ de educație nonformală, menit să ofere copiilor din localitățile rurale, în mod special, accesul la joc și educație - proiectul „Ludobus”, un microbuz dotat cu jocuri pentru toate vârstele. Conflictul din Ucraina, urmat de valul de persoane refugiate care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova, a determinat **schimbarea priorităților echipei „Ludobus”**.

Voluntarii și-au propus să **viziteze Centrele de Plasament pentru Refugiați și să organizeze activități de animație, ateliere de creație etc. cu copiii**. Un psiholog de la Diaconia a însoțit voluntarii și a oferit suport

psihologic persoanelor care au avut nevoie (în special mamelor).

Până la sfârșitul lunii iunie, grupul format din **13 voluntari a vizitat 17 Centre de Plasament pentru Refugiați** și a organizat activități cu circa **475 de copii**.

Au fost pregătite cutii cu rechizite școlare, jucării, cărți care au fost distribuite la circa **958 de copii**.

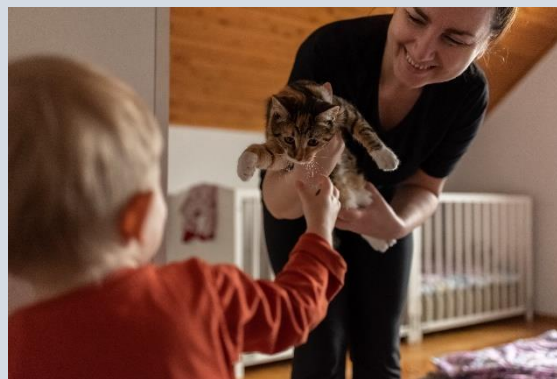
33 de persoane au beneficiat de suport psihologic.

D. Centre specializate pentru asistență complexă, promptă și individualizată pentru cele mai afectate categorii de populație

Centrul de Plasament Temporar pentru Refugiați al Misiunii Sociale „Diaconia”

În martie 2022, Misiunea Socială „Diaconia” urma să deschidă, cu suportul Caritas Ambrosiana, o creșă pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 36 de luni, cu scopul de a facilita procesul de reintegrare socială și profesională a mamelor aflate în dificultate și a părinților tineri. Declanșarea conflictului în Ucraina a determinat echipa Diaconiei să amâne deschiderea creșei și să amenajeze în cadrul clădirii un Centru destinat, în special, mamelor cu copii care au fugit din calea războiului.

Centrul a activat până la finele lunii mai și a **găzduit 30 persoane (14 adulți și 16 copii)** care provineau din Odesa, Kiev, Nicolaev. Unele au decis să plece într-o țară din Europa Occidentală, persoanele din Odesa și

Kiev au revenit acasă imediat ce a fost posibil, iar două mame din Nicolaev împreună cu fiicele lor au fost transferate la Centrul Maternal „În brațele mamei”.

Centrul Temporar pentru Refugiați al Misiunii Sociale „Diaconia” a oferit persoanelor cazare, masă, medicamente, produse igienice și suport psihologic. **Psihologul a desfășurat 21 ședințe de consiliere.**

La începutul lunii decembrie, Diaconia a lansat un nou serviciu destinat persoanelor refugiate. E vorba despre **Casa de Oaspeți „Sfântul Iosif cel Milostiv”,** care oferă mamelor și copiilor din Ucraina loc sigur de trai dotat cu toate necesarele. **Structura are o capacitate de cca 15 locuri. Actualmente găzduiește 5 persoane (3 adulți și 2 copii).**

*Din discursul
Preasfințitului VENIAMIN,
Episcop al Basarabiei de
Sud*

E un proiect cu perspectivă. Felicităm Diaconia pentru această inițiativă și sunt convins, după experiența și activitatea pe

care o cunosc, că dvs. veți face o lucrare frumoasă. Acolo unde sunt implicați membrii Diaconiei, se fac lucruri cu dragoste, responsabilitate și râvnă, aducând bucurii în comunitățile noastre.

Vă felicităm! Ne rugăm lui Dumnezeu să vă ajute, să vă sporească râvna, dragostea și să vă binecuvânteze familiile dumneavoastră.

La mulți ani și bucurii sfinte!

ceremonia de inaugurarea a Casei de Oaspeți „Sfântul Iosif cel Milostiv”, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului PETRU,

Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor

2 decembrie 2022

Programul de asistență financiară pentru refugiații din Moldova

Programul dat prevede oferirea de asistență financiară persoanelor care au fugit din Ucraina și au intrat în Moldova după februarie 2022. Acestea pot fi cetățeni ucraineni sau cetățeni ai altor țări care locuiau în Ucraina.

Plățile sunt gestionate de Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) prin intermediul Catholic Relief Services (CRS) și partenerii săi Misiunea Socială „Diaconia” și Caritas Moldova, sub coordonarea generală a UNHCR și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Diaconia acoperă partea de Sud a Republicii Moldova, iar Caritas Moldova partea de Nord. Echipele de operatori din partea ambelor organizații sunt responsabile cu documentarea refugiaților, introducerea informațiilor într-o bază de date, emiterea de carduri de credit pentru suport financiar, dar și asistarea refugiaților pe tot parcursul procesului.

Operatorii de la Diaconia lucrează la 3 Centrele de documentare și suport pentru refugiați deschise la Chișinău, Căușeni și Cahul.

De la lansarea programului și până la 1 noiembrie 2022 au primit asistență financiară 96 368 persoane: 89% sunt femei și copii, iar 15% sunt bătrâni.⁴

Istoria Irinei

„Douăzeci și patru februarie. Ora patru dimineața. Ne-am trezit de la zgomotul bubuiturilor. Evident, eram speriați, iar primul gând a fost să plecăm din oraș, din țară. Mai întâi am plecat într-un sat din regiunea Odesa și apoi am decis să venim în Moldova. Aici ne-au adăpostit prietenii, unde am locuit pentru o perioadă. Între timp am auzit despre ajutorul financiar. M-am înregistrat și într-adevăr am primit ajutor.”

4

<https://data.unhcr.org/en/documents/details/96743>

Chiar dacă au trecut luni bune de când Moldova a devenit o a doua casă pentru Irina, ea își amintește printre lacrimi ziua în care s-a trezit de la zgomotele provocate de focurile de armă. Acea zi în care a trebuit să lase în urmă totul și să plece temându-se pentru viața ei.

Pentru că războiul i-a luat pe toți prin surprindere, tânăra a plecat doar cu câteva lucruri pe care apucase să le ia. În Moldova a găsit sprijin și un umăr de nădejde la prietenii ei, care au ajutat-o să se integreze și să treacă peste frica și spaima care într-o clipă i-au schimbat viața.

Departa de casă, fără bani și cu grija zilei de mâine în buzunar. Toate acestea au făcut-o pe Irina să își caute un loc de muncă.

Auzise de ajutorul financiar care se oferă refugiaților ucraineni în Republica Moldova de la centrul Moldexpo din Chișinău, se înscrisa în program și beneficia de 2200 de lei lunar, dar banii nu-i ajungeau pentru a face față tuturor cheltuielilor. Fiind în căutarea unui loc de muncă i s-a propus să rămâne și să lucreze în cadrul centrului, astfel va putea să îi ajute și pe ceilalți refugiați, dar și să câștige câțiva bănuți.

De atunci, zi de zi, Irina este printre primele persoane cu care fiecare beneficiar se întâlnește atunci când pășesc pragul centrului. Ea are grijă să întâmpine cu multă grijă mămicile cu copilași, bătrânii, adolescenții și toți semenii, care la fel ca și ea, au fugit din calea războiului. Apoi le explică etapele pe care aceștia trebuie să le treacă până vor putea primi ajutorul propriu zis.

Totuși, dorul de rude, de prieteni, care din diverse motive nu au putut să plece, o fac pe Irina să își dorească atât de mult să revină, acolo unde cândva era liniște și pace. În pofida vremurilor grele, marcată de război, Irina este optimistă și speră că va veni un timp în care va fi viața de odinioară, viața de până la 24 februarie 2022.

Centrul Educațional Anastasis, Bălți

În luna mai, Diaconia a deschis la Bălți un centru educațional destinat în special copiilor și tinerilor refugiați, găzduiți în Centrele de Plasament Temporar pentru Refugiați din regiunea de Nord a RM.

Astfel, Diaconia a reușit să amenajeze un mediu prietenos copiilor, dotat cu toate cele necesare pentru ca elevii să poată învăța de la distanță și să participe la activități non-formale.

ACTIVITĂȚI PENTRU COPII ȘI TINERI

Centrul se află în zona de confluență a 4 raioane mari ale țării, în care de la începutul războiului și până acum au fost înregistrați circa 900 de copii din Ucraina (desigur că numărul acestora variază din cauza migrației permanente a familiilor de refugiați).

Una dintre principalele sarcini ale echipei centrului a fost identificarea copiilor refugiați și evaluarea nevoilor acestora. În

vacanța de vară, de exemplu, copiii au beneficiat de o serie de activități extrașcolare.

❖ **Limba română și limba engleză, studiate în cluburi interactive**

Această activitate vine să ajute copiii refugiați să dobândească noi cunoștințe de engleză și să învețe mai ușor limba română, care îi va ajuta să se integreze mai ușor în comunitatea locală.

❖ **Activități non-formale de socializare bazate pe încredere și înțelegere reciprocă**

Vizionarea filmelor și discuțiile în baza lor au devenit una dintre activitățile preferate ale copiilor. Filmele pe care copiii le-au vizionat și le-au analizat în grup au fost *Cenușăreasa*, *Harry Potter*, *Alice în Țara Minunilor* și *Absolutely Anything*.

După vizionarea filmelor, s-a discutat tipologia personajelor, s-au făcut observații asupra comportamentelor personajelor, s-au dat exemple de comportamente pozitive și negative. Copiii au simulat anumite secvențe din film pentru a înțelege mai bine reacția personajelor în unele situații.

❖ **Cursuri/workshop-uri la solicitarea tinerilor** (voluntariat, leadership,

implicare în comunitate, educație media, managementul timpului, scriere de proiecte etc.)

Tinerii au participat la workshop-uri pe următoarele teme: orientare în carieră, managementul timpului, etichetă, bune maniere, comunicare online, promovarea unui mod de viață sănătos.

Copiii au elaborat planuri de dezvoltare personală și profesională, și-au planificat programul zilnic.

Activitatea vine să contribuie la dezvoltarea personală a tinerilor, ajutându-i să găsească mai multe informații despre subiectele care îi interesează, încurajându-i să se implice activ în viața comunității.

❖ **Suport în asigurarea învățământului online**

Odată cu începerea anului școlar, pe lângă activitățile recreative, au fost introduse și lecțiile online. Centrul pune la dispoziție copiii ucraineni tot ce este necesar: calculatoare, o conexiune bună la internet și sprijinul constant al pedagogilor sociali care îi ajută să rezolve orice problemă tehnică sau să înțeleagă temele primite de la profesorii ucraineni. Sunt zile în care lecțiile la distanță sunt anulate în unele zone ale Ucrainei din cauza intensificării bombardamentelor. În această situație, copiii care nu se pot conecta la platforme sunt implicați de către pedagogii sociali în alte activități.

De la 1 septembrie până pe 26 decembrie 2022, Centrul a fost frecventat de **60 copii cu vârste cuprinse între 8 și 16 ani** (46 ucraineni și 14 moldoveni). 21 dintre aceștia au beneficiat de asistență în procesul de învățământ la distanță.

Toți copiii au beneficiat de 2 gustări zilnice, iar cei care au participat la lecțiile online au beneficiat și de un prânz cald.

În total, perioada mai – decembrie 2022, **218 copii au beneficiat de serviciile Centrului.**

Printre acestea: 133 copii au avut o frecvență constantă (108 copii ucraineni și 25 copii moldoveni), iar 85 frecventat centrul ocazional.

Aproximativ 50 de copii au părăsit orașul Bălți pentru a se întoarce în Ucraina sau au plecat cu familiile lor în altă țară.

Din declarațiile managerii Centrului Educațional „Anastasis”, Liliana LUNGU:

Din 1 septembrie, am creat punți virtuale spre casele lor pentru copiii refugiați. Aceștia se conectează zilnic la orele online

care sunt desfășurate în școlile lor natale, de profesorii lor îndrăgiți din Ucraina.

Adesea suntem întrebați: funcționează?

– Da! Funcționează, deoarece copiii sunt monitorizați de pedagogi și primesc tot suportul necesar pentru participarea eficientă și obținerea cunoștințelor calitative.

Nu vom spune că este simplu, dar nu este imposibil mai ales în condițiile în care ei aleg să studieze conform programei școlare din țara lor. Deși sună a ficțiune, dar sunt zile când orarul este modificat din cauza bombardamentelor sau orele sunt întrerupte din cauza sirenelor care încep să sune în cel mai neașteptat moment. Pe noi ne liniștește gândul că aici, în Moldova, suntem în siguranță și la celălalt capăt al firului virtual, din țara vecină sunt eroi, profesorii ucraineni, puternici, neobosiți și cu o devotați misiunii lor, fie că-i pace sau război.

ACTIVITĂȚI PENTRU FEMEI

Femeile refugiate găsesc la Centrul „Anastasis” de un punct de referință, unde pot veni să ceară ajutor, unde sunt încurajate pentru a-și depăși provocările cu care se confruntă, inclusive cu ajutorul psihologului. Or, unul dintre principalele scopuri ale acestui program este să reducă nivelul de vulnerabilitate a refugiaților și să le ușureze viața într-o țară străină.

❖ Cursuri/workshopuri de dezvoltare personală, la solicitarea refugiaților

Această activitate își propune să îmbunătățească calitatea vieții beneficiarilor prin dezvoltarea abilităților care să îi ajute

să depășească provocările cu care se confruntă și să devină mai rezistenți. Zilnic, echipa centrului discută cu părinții copiilor. O atenție deosebită se acordă mamelor copiilor pentru a le oferi tot suportul necesar în menținerea unei relații sănătoase și calde cu copiii lor. În acest sens, în colaborare cu APL și cu Direcția Asistență Socială, a fost identificat un psiholog care oferă consultanță gratuită atât mamelor, cât și copiilor.

Psihologul a desfășurat o serie de activități cu copiii și ședințe de consiliere individuală și de grup cu mamele acestora:

- **36 de mame** au participat la activitățile de suport organizate de

Centru: training-uri, consiliere psihologică, consiliere pe diverse teme legate de educația copiilor, procesul de învățământ etc.

- Odată cu începerea sezonului rece, **46 copii au fost ajutați să-și procure încălțăminte, iar pentru 4 copii beneficiari ai Centrului au fost procurate haine de iarnă.**

Istoria familiei Zaporojenco

Ultima perioadă a fost complicată pentru familia Zaporojenco, care a fugit din calea războiului din Ucraina și s-a refugiat la Bălți. Inițial, timp de două luni, Timur, mama, frățiorul și bunica sa au închiriat un apartament în oraș. Atunci când economiile s-au redus, familia s-a mutat într-un centru pentru refugiați, unde stau deja de patru luni. Maria Zaporojenco spune că banii de care dispun le ajung strict pentru cele necesare, iar darul acest a venit ca o adevărată binecuvântare.

„Pentru noi e foarte important acest ajutor pentru că ne scutește de o mare grijă. Totul este scump, dar necesar. Încălțăminte de iarnă trebuie să fie calitativă, ca să dureze în timp, să nu se uzeze. Îmi făceam griji când mă gândeam cum vom aduna bani pentru încălțăminte de iarnă”, spune mama băiatului.

Din banii economisiți, Maria îi va cumpăra lui Timur o scurtă groasă de iarnă și îmbrăcăminte pentru mezin. Femeia povestește cu lacrimi în ochi despre cât de recunoscătoare este pentru darul primit și pentru bunătatea cu care familia sa a fost tratată de când a ajuns în Moldova.

Centrul Multifuncțional pentru Copil și Familie „Sfânta Ana”, Chișinău

La fel ca și centrul „Anastasis”, de la Bălți, Centrul Multifuncțional pentru Copil și Familie „Sfânta Ana” (de la Chișinău) a fost conceput în situație de urgență, pornind de la principiul durabilității serviciilor oferite și abordării integrative a problemelor celor mai vulnerabile categorii sociale afectate, refugiați și membri ai comunității locale.

Centrul „Sfânta Ana” oferă :

servicii primare pentru familie,

cum ar fi consultație juridică, consiliere privind statutul, reședința, dreptul la muncă, dreptul la sănătate etc.

Centrul „Sf. Ana” ajută în mod special cuplurile mamă-copil, atât din rândul refugiaților ucraineni, cât și din familiile din comunitatea locală, să-și dezvolte reziliența față de situațiile de criză, să-și reevalueze nevoile individuale și să facă propriile alegeri pentru a-și redobândi propria autonomie în viața de zi cu zi.

produse de igienă și produse alimentare - parteneriatul cu Banca de Alimente permite asigurarea unui flux constant de alimente în condiții optime de depozitare și livrare, în cantități suficiente pentru nevoile beneficiarilor. Banca de Alimente pune la dispoziția Centrului propriul depozit, serviciile operatorilor de depozit, sistemul de înregistrare, transportul produselor etc. Practic, Banca de Alimente gestionează întregul lanț logistic pentru distribuția pachetelor alimentare și a materialelor sanitare către beneficiarii Centrului „Sfânta Ana”.

Totodată, Centrul „Sf. Ana” oferă servicii specializate pentru două categorii distincte de beneficiari, adulți și copii.

Serviciile specializate pentru ADULȚI includ:

- Suport și consultații juridice
- Servicii de suport psihologic
- Suport tehnic în asigurarea accesului beneficiarilor la piața muncii
- Suport în asigurarea accesului la sistemul public de sănătate

COPIII, atât cei din Ucraina, cât și cei din comunitatea locală, **pot beneficia aici de următoarele servicii:**

Suport pedagogic pentru copii de vârstă școlară

Copiii din Ucraina se bucură de sprijinul pedagogilor care le facilitează învățământul la distanță, ajutându-i să rămână conectați cu școala și profesorii de acasă. Fiecare elev care alege să frecventeze centrul beneficiază de transport gratuit de la școală spre centrul „Sfânta Ana”, de un prânz cald și gustos și comunicare vie cu prietenii noștri.

Activități de tip after-school

Școlarii găsesc la „Sfânta Ana” un spațiu prietenos unde le place să revină. Zilnic, peste 20 de elevi din clasele I-VII frecventează programul After School. Elevii dispun de sală de clasă dotată cu calculatoare și conexiune la internet.

Servicii de tip drop-off

Pentru cei mai mici beneficiari, a fost gândit programul RESPIRO. Copiii de la 3 la 6 ani pot fi lăsați pentru câteva ore în grija pedagogului și psihologului, care îi implică

pe copii în activități educative și distractive, oferind părintelui un respiro pentru a merge la un interviu de angajare, la un curs de profesionalizare sau pentru a se ocupa de sarcini cotidiene urgente.

La baza activităților în care sunt implicați micii beneficiari ai Centrului „Sfânta Ana” stă metodologia SOLE (Self Organized Learning Environment/ Mediu de învățare auto-organizat). Modelul SOLE se bazează pe „întrebări mari”, autodescoperire, schimb de experiență și spontaneitate - exact ceea de ce au nevoie copiii pentru a se simți liberi, pentru a crea și pentru a explora lumea într-un mediu prietenos.

Asistență psihologică

În perioada iulie - decembrie 2022:

- 1896 persoane refugiate și 280 familii din comunitate s-au adresat deja cel puțin o dată pentru ajutor sau sprijin la Centrul „Sfânta Ana”. Acestea au beneficiat de suport material (pachete cu produse alimentare, igiene), de consiliere psihologică și juridică gratuite, servicii de integrare pe piața muncii, fie le-a fost facilitat accesul la instruire și formare profesională.
- au fost oferite 1612 pachete cu produse alimentare și igiene persoanelor refugiate, din partea Băncii de Alimente, partener strategic al Misiunii Sociale „Diaconia”.
- 315 persoane au beneficiat de consiliere psihologică;

- 76 de persoane au beneficiat de consultații juridice (60 persoane refugiate și 16 din comunitate);
- 82 femei din Ucraina au socializat într-un mediu sigur în cadrul a 10 workshop-uri organizate de psiholog;
- 186 de persoane refugiate beneficiat de consiliere vocațională;
- 1433 de prânzuri au fost oferite copiilor care au frecventat lecțiile online și activitățile After school;
- 115 copii au beneficiat de servicii de tip drop off (30 copii moldoveni și 85 copii ucraineni);
- 121 de copii au beneficiat de serviciul de After school (55 copii moldoveni și 66 copii ucraineni).

*Din discursul **Msgr Michael LANDAU**,
Președinte Caritas
Europa:*

Sunt absolut bucuros să știu că Caritas Austria ajută refugiații ucraineni aici în Republica Moldova prin parteneriate strânse cu Diaconia și cu alți parteneri care au fost menționați.

Celebrarea oficializării Centrului „Sfânta Ana” în această ambianță este un alt semn al solidarității cu femeile și familiile care au trebuit să-și părăsească

casele, este un semn de prietenie, al încrederii comune și reciproce, a respectului și, desigur, al unei cooperări prodigioase de mulți ani între Caritas Austria și Diaconia.

Un aspect remarcabil al acestui proiect este aspectul integrativ al acestuia. Nu va oferi doar suport refugiaților ucraineni, dar și va ajuta necesităților populației locale din Republica Moldova. Acest Centru va furniza servicii educaționale pentru ambele categorii, pentru copiii refugiați și pentru copiii comunității gazdă, iar aceasta ne va ajuta să construim poduri între comunități. (...)

Astăzi, Centrul Multifuncțional pentru Copil și Familie „Sfânta Ana” a devenit un loc sigur și de încredere pentru sute de familii aflate în dificultate. Echipa Centrului colaborează practic cu toate organizațiile din Republica Moldova, care lucrează cu refugiații ucraineni, cu adulți și copii care trec prin

situații dificile de viață.

Lansarea Centrului „Sfânta Ana”, 14 iulie 2022

A. Comunicarea integrativă, transparentă și constantă

Rămâneam fideli angajamentelor pe care ni le asumasem față de principalele categorii de beneficiari cu care lucram deja de 2 decenii - copiii din familiile social vulnerabile, mamele și pruncii cu risc de abandon, copiii și adolescenții rămași fără ocrotire părintească, persoanele nevoiașe și bătrânii singuratici, situația cărora era acum și mai gravă.

Și ne asumam responsabilitatea pentru miile de familii care fugeau din calea războiului de peste graniță (Ucraina), femei, copii, dar și bărbați, cei mai mulți dintre ei în vârstă sau aflați în incapacitate de muncă.

Trebuia să luăm în calcul și faptul că activăm într-o perioadă în care, în Republica Moldova, spațiul informațional era suprasaturat cu informații care veneau să reflecte și să promoveze diverse servicii și programe destinate să vină în ajutorul persoanelor refugiate din Ucraina. Pe fundalul acestora, pentru a ne asigura că mesajele și acțiunile de promovare a serviciilor de urgență oferite de Diaconia vor scoate în valoare avantajele de care se pot bucura potențialii/actualii beneficiari, s-a convenit că mesajele-cheie vor ținti următoarele aspecte:

➤ Viziunea integrativă a serviciilor

Atât Centrul „Sfânta Ana”, cât și Centrul Educațional „Anastasis” oferă servicii de îngrijire și educație atât copiilor și familiilor refugiaților, cât și nucleelor familiale din

comunitatea locală. Așa ne asigurăm că se vor integra mai ușor copiii din familiile refugiaților, că vom încuraja comunicarea prietenoasă și strânsă cu familiile din Moldova și, prin urmare, vom diminua riscul potențialelor nemulțumiri din comunitatea locală. Or, insuficiența resurselor și serviciilor sociale de calitate pentru cetățenii Republicii Moldova sunt o realitate veche și tristă care nu poate fi neglijată sau subestimată în raport cu nevoile altor categorii sociale vulnerabile.

➤ **Aspectul multifuncțional al centrelor**

Pe lângă faptul că oferă un spectru larg de servicii pentru adulți și copii, noile centre create au fost gândite și ca spații unde și refugiații și persoanele din localitate găsesc răspuns la un spectru larg de nevoi, de la comunicare empatică, suport psihologic și asistență juridică, la pachete umanitare, alimentare, igienice etc. Iar pentru persoanele care se adresează cu o problemă pe care nu o putem soluționa, sunt identificate soluțiile în rândul organizațiilor - parteneri. Și invers, ne bucurăm că centrele pentru refugiați ghidează mamele și copiii din Ucraina către Misiunea Socială Diaconia, știind că aici se vor găsi neapărat soluții pentru nevoia de aici și acum a beneficiarului.

PREGĂTIRILE PENTRU IARNĂ

Țările din Europa de Est se așteaptă la un nou val de refugiați ucraineni, în contextul în care iarna a început, iar bombardamentelor rusești asupra infrastructurii energetice a Ucrainei a fost reluate.

Agenția ONU pentru refugiați UNHCR estimează că cca 7 mln de persoane sunt deja strămutate intern în Ucraina, iar țările care se învecinează cu Ucraina redeschid acum centrele de primire și își fac provizii de alimente pentru a se pregăti de un posibil aflux de refugiați care se va ridica la nivelul de [sute de mii de persoane](#).

În acest context, Diaconia își consolidează parteneriatul strategic cu Banca de Alimente, dar și cu alți parteneri, cu scopul de dezvolta diverse opțiuni de răspuns la situațiile de criză, inclusiv la cele legate de gestionarea crizei energetice pe timp de iarnă 2022-2023:

- * procurarea și distribuirea de lemne în comunitățile rurale, mai ales*
- * distribuirea de pachete umanitare*
- * distribuirea de vouchere pentru produse alimentare*
- * menținerea și furnizarea serviciilor specializate recent deschise („Sfânta Ana” și „Anastasis”)*

Dar aceste răspunsuri pot căpăta viabilitate doar în contextul unor parteneriate durabile și sprijinului din afara țării, din partea statelor și organizațiilor receptive la criza cu care se confruntă aproape fiecare a treia

familie din Republica Moldova în aceste momente.

*Fragment din discursul
Directorului Executiv al
Misiunii Sociale
„Diaconia”, Igor BELEI*

adresat poporului american în preajma Zilei Recunoștinței (24 noiembrie 2022), a doua zi după întreruperea masivă de energie electrică în Republica Moldova, cauzată de bombardamentele rusești din Ucraina:

Frig și întuneric - asta trăiește Republica Moldova în aceste zile, când Rusia a atacat iarăși Ucraina. Alături de frații noștri, fără bombardamente, suntem nevoiți să stăm îmbrăcați în casă, iar bătrânii noștri speră că vor ajunge la primăvară. De asta au nevoie de sprijinul nostru, iar noi nu putem face nimic, chiar dacă am deschis casele oamenilor pentru acei ucraineni care s-au refugiat din ura și moartea pe care le seamănă Rusia în Ucraina. Din păcate, nu le putem oferi decât bunătatea noastră și sprijinul pe care-l putem avea din afară...

ACTIVITATEA DIACONIA ÎN MASS-MEDIA LOCALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

<https://basilica.ro/misiunea-sociala-diaconia-alaturi-de-fratii-din-ucraina-intr-o-dimineata-s-au-trezit-intr-o-alta-realitate/>

<http://tvr moldova.md/social/patriarhia-romana-a-oferit-un-ajutor-umanitar-in-valoare-de-50-de-mii-de-euro-pentru-refugiati-ucraineni-din-r-moldova/>

<https://www.trm.md/ro/mesager/mesager-din-3-mesager-2022>

https://agora.md/stiri/99723/in-vizita-la-misiunea-sociala-diaconia-cum-contribuie-organizatia-la-ajutorarea-refugiatilor-ucraineni-video?fbclid=IwAR2uhfy5O0biYk_04kRCZI8p-UvNR2GUXci-g6wUEG9zyB9U1yptNzN6yZY

<https://www.youtube.com/watch?v=ryNaQECs1xQ>

<https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/stiri/sfintirea-centrului-educational-anastasis-al-episcopiei-de-balti-172284.html>

<https://basilica.ro/episcopia-de-balti-a-inaugurat-un-centru-educational-destinat-copiilor-refugiati-din-ucraina/>

<https://basilica.ro/misiunea-diaconia-inaugureaza-un-centru-social-de-ingrijire-a-refugiatilor-ucraineni-in-chisinau/>

<https://trm.md/ro/social/la-chisinau-a-fost-inaugurat-inca-un-centru-pentru-refugiati>

<https://tvr moldova.md/article/a4b63482b9c299e1/un-centrul-multifunctional-deschis-de-misiunea-sociala-diaconia-care-vine-in-sprijinul-copiilor-si-familiilor-aflate-in-dificultate-inclusiv-cele-refugiate-din-ucraina-a-fost-inaugurat-astazi-in-chisinau.html?fbclid=IwAR1tghWiN3bWy-E5E4st5DRsmN5m9dieHxw4VISBtKThFTInX2FHcM1Lkq0#.YtBe4u1Wvjl.facebook>

<https://www.jurnaltv.md/news/18fc5ed215d22830/un-centru-multifunctional-de-zi-pentru-femei-si-copii-refugiati-a-fost-inaugurat-astazi-la-chisinau.html?fbclid=IwAR0ux1CcBnl8yzZ92QOi2Qt-GfiWhyXAp5jJ0rKNEI7FkUyHPahFMwkwMfM>

<https://agora.md/stiri/104911/raspunsul-consolidat-al-diaconiei-la-situatiile-de-emergenta-lansarea-centrului-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana>

<https://ea.md/a-fost-lansat-centrul-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana-echipa-care-vine-cu-solutii-pentru-femeile-si-copiii-refugiati/>

<https://www.privesc.eu/Arhiva/100010/Lansa-rea-Centrului-multifunctional-pentru-Copil-si-Familie-SFANTA-ANA>

<https://rlive.md/misiune-sociala-diaconia-lanseaza-un-nou-proiect-social-centrul-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana/>

<https://basilica.ro/misiunea-diaconia-a-inaugurat-un-centru-de-asistenta-integrata-pentru-refugiati-si-persoane-vulnerabile-din-rep-moldova/>

<https://doxologia.ro/misiunea-diaconia-inaugurat-un-centru-de-asistenta-integrata-pentru-refugiati-persoane-vulnerabile>

https://www.ipn.md/ro/un-centru-multifunctional-pentru-copil-si-familie-a-fost-7967_1091066.html

<https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/stiri/centru-de-asistenta-pentru-refugiati-si-persoane-vulnerabile-173023.html>

<https://tvr moldova.md/article/03e6fa70d81e3bbb/un-centru-multifunctional-pentru-copil-si-familie-a-fost-lansat-astazi-la-chisinau.html>

<https://infoprut.ro/92939-misiunea-diaconia-a-mitropoliei-basarabiei-centru-de-asistenta-pentru-refugiati-si-persoane-vulnerabile-din-r-moldova.html>

<https://radiochisinau.md/un-centru-destinat-refugiator-ucraineni-dar-si-familiilor-din-moldova-aflata-in-dificultate-a-fost-inaugurat-astazi-la-chisinau---163646.html>

<https://www.pravmir.com/diaconia-social-mission-opens-integrated-assistance-centre-for-refugees-and-vulnerable-people-in-chisinau/?fbclid=IwAR3oJiNEQo1Qr4d8dM2M55Y23sErKpVLajQVuUfsAE2wLAPs9NIOuZEoag8>

<https://orthodoxtimes.com/diaconia-social-mission-opened-an-integrated-assistance-centre-for-refugees-in-chisinau/?fbclid=IwAR34QK1WYaC0Weq6CAOgwGRpJBbelm-3UTaSGJtim2dtrwW20V1QVvYzhX0>

<https://basilica.ro/en/diaconia-social-mission-opens-integrated-assistance-centre-for-refugees-and-vulnerable-people-in-chisinau/?fbclid=IwAR20s5Cq3x20t7xdCKrVQDnWBjalzNQ8UtvTZXI0kvtfVGy1NbvFzDTzfH0>

<https://tvr moldova.md/article/e66ebf7d20e64a6f/centrul-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana-un-loc-sigur-pentru-sute-de-familii-aflata-in-dificultate.html>

<https://www.odoras.md/articole/stiri/a-fost-deschis-un-centru-gratuit-pentru-copii-si-adulti-care-trec-prin-situatii-difile-de-viata/>

<https://radiochisinau.md/centrul-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana-un-loc-cald-unde-mamele-si-copiii-gasesc-solutii-complexe-la-nevoile-lor---170101.html>

<https://ea.md/centrul-multifunctional-pentru-copil-si-familie-sfanta-ana-un-loc-cald-pentru-mame-si-copiii/>

<https://realitatea.md/foto-centrul-sfanta-ana-locul-unde-mamele-si-copiii-gasesc-solutii-comunicare-si-liniste-sufleteasca/>

<https://basilica.ro/chisinau-noul-centru-sfanta-ana-al-misiunii-sociale-diaconia-a-ajutat-deja-1000-de-persoane/?fbclid=IwAR0iCVTQoyPuW4WivgiDA6y01eoD7HBvfyXQxB3SITcrgVKr7whW6JTUwo>

<https://diez.md/2022/11/03/foto-a-fost-deschis-un-centru-gratuit-pentru-copii-si-adulti-care-trec-prin-situatii-dificile-de-viata/>